

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Formy przygotowania rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Forms of preparation of foster parents in the cultural and religious aspect
Kierunek studiów	nauki o rodzinie
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	pedagogika, nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Grzegorz Pyżlak, prof. KUL

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
ćwiczenia	30	VI	3

Wymagania wstępne	W1: Posiadanie podstawowej wiedzy dotyczącej pieczy zastępczej.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Zapoznanie studenta z formami przygotowania rodziców do sprawowania pieczy zastępczej.
C2: Wprowadzenie studenta w samodzielne analizowanie i systematyzowanie materiału naukowego.
C3: Przygotowanie studenta do prowadzenia konstruktywnej dyskusji na temat form przygotowania rodziców do sprawowania pieczy zastępczej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna i rozumie współczesne trudności i dylematy rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym.	K_W05
W_02	Student rozumie problemy i uwarunkowania rodziców zastępczych oraz formy i metody ich duszpasterskiego wspomagania.	K_W08
UMIĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi dobrać odpowiednią formę przygotowania rodziców zastępczych przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych i pedagogiki.	K_U01
U_02	Student potrafi właściwie dobrać i wykorzystać źródła oraz informacje z nich pochodzące, dokonać ich oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji w zakresie form przygotowania rodziców zastępczych.	K_U03
U_03	Student potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii nauk zajmujących się formami przygotowania rodziców zastępczych.	K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student na podstawie uzyskanych w toku kształcenia ocen jest gotów do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat form przygotowania rodziców zastępczych oraz niesienia im pomocy.	K_K01
K_02	Student jest gotów do uzasadnienia znaczenia wiedzy o formach przygotowania rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych.	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Pojęcie rodziny zastępczej.   2. System pieczy zastępczej.   3. Kulturotwórcza rola rodziny w funkcjonowaniu rodziny zastępczej.   4. Uwarunkowania sprzyjające tworzeniu i przekazywaniu kultury przez rodzinę.   5. Religijność rodziny.   6. Wymagania dla kandydatów na rodziców zastępczych.   7. Formy opieki nad dzieckiem.   8. Uprawnienia i obowiązki rodziny zastępczej.   9. Stanowisko Kościoła wobec tworzenia rodzin zastępczych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Praca z tekstem.	Przygotowany tekst źródłowy.	Karta oceny pracy w grupie.

W_02	Metoda SWOT.	Identyfikowanie mocnych i słabych stron przy podejmowaniu decyzji.	Karta oceny pracy w grupie.
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu.	Sprawdzenie umiejętności praktycznych.	Oceniony tekst pracy pisemnej.
U_02	Ćwiczenia praktyczne.	Zaliczenie pisemne.	Karta oceny prezentacji.
U_03	Metoda projektu.	Sprawdzenie umiejętności praktycznych.	Karta oceny pracy w grupie.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Praca w parach Think-Pair Share.	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupie.
K_02	Rozmowa sokratyczna.	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupie.

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna: Student nie zna i nie rozumie współczesnych trudności i dylematów rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym. Nie rozumie problemów i uwarunkowań rodziny zastępczej oraz form i metod jej duszpasterskiego wspomaganie przy zastosowaniu metod opartych na wykorzystaniu materiału tekstowego jako źródła informacji oraz środka umożliwiającego przekazywanie, pogłębianie i utrwalanie wiedzy. Student nie potrafi dobrać odpowiedniej formy przygotowania rodziców zastępczych przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych i pedagogiki. Nie potrafi również właściwie dobrać i wykorzystać źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonać syntezy przy zastosowaniu metody zespołowej analizy i oceny określonego problemu lub wydarzenia. Student nie jest w stanie podejmować skutecznych decyzji oraz określenia kierunków rozwoju, stworzenia strategii postępowania. Student nie potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii nauk zajmujących się formami przygotowania rodziców zastępczych, nie jest również gotowy do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat form przygotowania rodziców zastępczych oraz niesienia im pomocy w rozwiązywaniu problemów praktycznych. Student przy zastosowaniu proponowanych metod nie jest w stanie zrozumieć innej perspektywy, nie posiadał umiejętności nawiązywania współpracy oraz formułowania ostatecznych twierdzeń.

Ocena dostateczna: Student w zadawalającym stopniu zna i rozumie współczesne trudności i dylematy rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym. W stopniu dostatecznym rozumie problemy i uwarunkowania rodziny zastępczej oraz formy i metody jej duszpasterskiego wspomaganie przy zastosowaniu metod opartych na wykorzystaniu materiału tekstowego jako źródła informacji oraz środka umożliwiającego przekazywanie, pogłębianie i utrwalanie wiedzy. Student w zadawalającym stopniu potrafi dobrać odpowiedniej formy przygotowania rodziców zastępczych przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych i pedagogiki. W stopniu dostatecznym potrafi również właściwie dobrać i wykorzystać źródła oraz informacje z nich pochodzące, dokonać ich oceny, syntezy przy zastosowaniu metody zespołowej analizy i oceny określonego problemu lub wydarzenia. Student w zadawalającym stopniu podejmuje skuteczne decyzje oraz potrafi dokonać określenia kierunków rozwoju, stworzenia strategii postępowania. W stopniu dostatecznym potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii nauk zajmujących się formami przygotowania rodziców zastępczych, jest rów-

niez gotowy do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat form przygotowania rodziców zastępczych oraz niesienia im pomocy w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student przy zastosowaniu proponowanych metod w zadawalającym stopniu jest w stanie zrozumieć inną perspektywę postrzegania sytuacji, posiada również umiejętność nawiązywania współpracy oraz formułowania ostatecznych twierdzeń.

Ocena dobra: Student zna i rozumie współczesne trudności i dylematy rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym. Właściwie rozumie problemy i uwarunkowania rodziny zastępczej oraz formy i metody jej duszpasterskiego wspomaganie przy zastosowaniu metod opartych na wykorzystaniu materiału tekstowego jako źródła informacji oraz środka umożliwiającego przekazywanie, pogłębianie i utrwalanie wiedzy. Student potrafi dobrać odpowiedniej formy przygotowania rodziców zastępczych przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych i pedagogiki. Właściwie dobiera i wykorzystuje źródła oraz informacje z nich pochodzące, dokonując ich oceny przy zastosowaniu metody zespołowej analizy i oceny określonego problemu lub wydarzenia. Student podejmuje skuteczne decyzje oraz potrafi dokonać określenia kierunków rozwoju, stworzenia strategii postępowania. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii nauk zajmujących się formami przygotowania rodziców zastępczych jest również gotowy do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat form przygotowania rodziców zastępczych oraz niesienia im pomocy w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student przy zastosowaniu proponowanych metod jest w stanie zrozumieć inną perspektywę postrzegania sytuacji, posiada również umiejętność nawiązywania współpracy oraz formułowania ostatecznych twierdzeń.

Ocena bardzo dobra: Student bardzo dobrze zna i rozumie współczesne trudności i dylematy rodziców zastępczych w aspekcie kulturowo-religijnym a także rozumie problemy i uwarunkowania rodziny zastępczej. Bardzo dobrze zna formy i metody jej duszpasterskiego wspomaganie przy zastosowaniu metod opartych na wykorzystaniu materiału tekstowego jako źródła informacji oraz środka umożliwiającego przekazywanie, pogłębianie i utrwalanie wiedzy. Student prezentuje wysoki stopień dobru odpowiedniej formy przygotowania rodziców zastępczych przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych i pedagogiki. Bardzo dobrze dobiera i wykorzystuje źródła oraz informacje z nich pochodzące, dokonując ich oceny przy zastosowaniu metody zespołowej analizy i oceny określonego problemu lub wydarzenia. Student prezentuje wysoką dojrzałość w określeniu kierunków rozwoju, stwarzania strategii postępowania. Prezentuje wysoki poziom w komunikowaniu się z użyciem specjalistycznej terminologii nauk zajmujących się formami przygotowania rodziców zastępczych jest również gotowy do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat form przygotowania rodziców zastępczych oraz niesienia im pomocy w rozwiązywaniu ich problemów praktycznych. Student przy zastosowaniu proponowanych metod jest w stanie zrozumieć inną perspektywę postrzegania sytuacji, w wysokim stopniu posiada również umiejętność nawiązywania współpracy oraz formułowania ostatecznych twierdzeń.

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Bąk, <i>Formy wsparcia rodzin zastępczych na przykładzie działań podejmowanych przez Zespół do spraw Organizacji Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie</i>, w: <i>Wsparcie rodziny we współczesnej Polsce</i>, red. W. Walc, Rzeszów 2016, s. 42-51.   J. Brągiel, A. Kurcz, <i>Sytuacja szkolna dzieci z rodzin zastępczych</i>, w: <i>W świecie dziecka osieroconego i rodziny adopcyjnej</i>, red. A. Kulas, Opole 2003, s. 7-20.   M. Chłopowiec, <i>Religijno-moralne wychowanie dziecka w rodzinie: aspekt psychologiczno-teologiczny</i>, Wrocław 1998.   D. Hryniewicz, <i>Prowadzenie grup wsparcia. Teoria i praktyka</i>, w: <i>Rodzicielstwo zastępcze – w poszukiwaniu modelu wsparcia i animowania współpracy środowiskowej</i>, red. P. Kaszubska-Dziergas, J. Tomczyk, Opole 2020.   A. Korczan-Urban, K. Szymańska, K. Zakamarska, W. Żytkowiak-Braciak, <i>Program „Wsparcie rodzin dzieci przebywających w zastępczych formach opieki” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Poznaniu</i>, w: <i>Rodzicielstwo zastępcze w perspektywie teoretycznej i praktycznej</i>, red. A. Żukiewicz, Toruń 2011, s. 87-95.   A. Kwaśniewska, <i>Poradnik rodzicielstwa zastępczego</i>, Warszawa 2013.   M. Ruszkowska, <i>Rodzina zastępcza jako środowisko opiekuńczo-wychowawcze</i>, Warszawa 2013.   M. Ruszkowska, A. Jeznach, <i>Rodzina zastępcza jako podmiot działań pomocowych</i>, w: <i>Wielowymiarowość wsparcia współczesnej rodziny polskiej</i>, t. 1, red. E. Kantowicz, M. Ciczowska-Giedziun, L. Willan-Horla, Olsztyn 2015, s. 149-157.   E. Różańska, A. Tynelski, <i>Rodzina zastępcza jako forma opieki nad dzieckiem</i>, Kielce 1981.   L. Winogrodzka, <i>Rodziny zastępcze i ich dzieci</i>, Lublin 2007.
Literatura uzupełniająca
K. Błażejewska, <i>Bariery i szanse rodzicielstwa zastępczego. Rodzina zastępcza receptą na kryzys?</i>, w: <i>„Pogranicze: studia społeczne”</i>, t. 24(2014), s. 167-180.   G. Cattabeni, <i>Dziecko przybyłe z daleka: adopcja i rodzina zastępcza</i>, przeł. P. Borkowski, Warszawa 2008.   M. Jamrożek, <i>Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze: (analiza longitudinalna)</i>, Kielce 2005.   B. Krajewska, <i>Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą: założenia i rzeczywistość wybranych instytucji</i>, Gdańsk 2018.   U. Kusio, <i>Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze: studium socjologiczne na przykładzie Lublina</i>, Lublin 1998.   <i>Pieczą zastępczą: od wsparcia do usamodzielnienia</i>, red. W. Kowalski, M. Dubis, Lublin 2015.